

Zgodovina piše zgodbe. Tudi zgodbe o Brežicah in njenih prebivalcih. Tako je nastalo nešteto zapisov, izdanih v knjigah, revijah in na spletu. Želite pokukati in raziskati, kaj vse se je dogajalo v naši preteklosti?

Gradivo o zgodovini, delu in življenju ljudi iz naših krajev ter posebnostih naše občine v Knjižnici Brežice hranimo v domoznanski zbirki. Ta je tista, ki skrbi, da se ustvarjalnost ohranja iz roda v rod in je dostopna najširši javnosti – fizično, z digitalizacijo gradiva in na svetovnem spletu.

Vabimo vas k branju domoznansko obarvanega gradiva ter hkrati tudi spoznavanju pis(a)ne dediščine Brežic in okolice.

Domoznansko bralno značko boste zaključili tisti, ki boste prebrali vsaj 3 knjige s *priporočilnega bralnega seznama*. Lahko pa izberete tudi kakšno drugo knjigo z domoznansko vsebino.

Namesto knjige lahko izberete tudi kakšno domoznansko zgodbo iz rubrike *Odstiramo zgodbe brežiških stavb*, ki jo najdete v Domoznanskem mozaiku, s klikom na www.knjiznica-brezice.si.

Na zgibanki označite naslove prebranih vsebin in zapišite mnenje o knjigi/zgodbi, ki vam je bila najbolj všeč. Za vse, ki boste pravočasno oddali izpolnjene zgibanke, pripravljamo presenečenje.

Odkrivanje domoznanskih knjižnih zakladov bo potekalo do vključno 23. aprila 2023, ko obeležujemo svetovni dan knjig in avtorskih pravic.

Priporočilni seznam je objavljen tudi na spletni strani knjižnice, kjer si lahko knjigo za branje tudi naročite ali rezervirate.

Pripravila: mag. Sabina Stanič
Brežice, december 2022

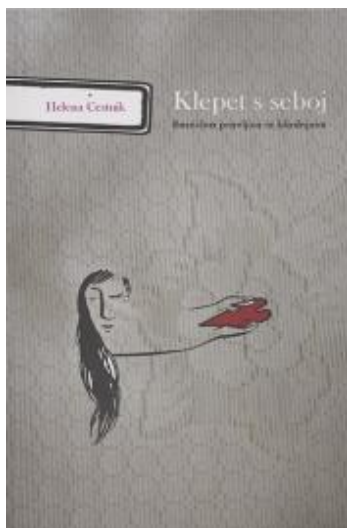

DOMOZNANSKI KNJIŽNI ZAKLADI

domoznanska bralna značka za odrasle

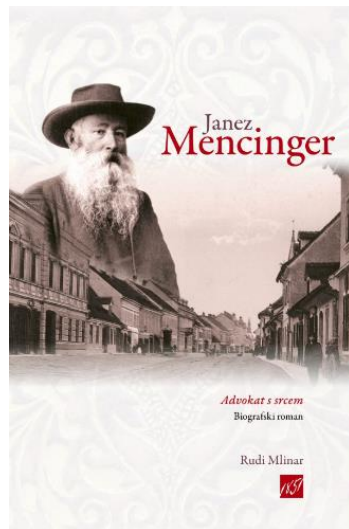

Helena Cestnik
KLEPET S SEBOJ

Knjiga *Klepet s seboj* s podnaslovom *Resnična pravljica iz blodnjave* je uvodno delo v niz zapisov o Heleni, njenem iskanju vrednot in osebni rasti. Prvoosebna pripoved je začela nastajati na dnu najgloblje človeške stiske, iz katere se bralci dvigamo skupaj s pripovedovalko, odkrivajoč radost besedovanja, veličino ljubezni ter smisel težkih preizkušenj. Helena Cestnik je psevdonim pod katerim je svoja literarna dela objavljala Alenka Šet, nekdanja profesorica slovenskega jezika na Gimnaziji Brežice.

Rudi Mlinar
JANEZ MENCINGER

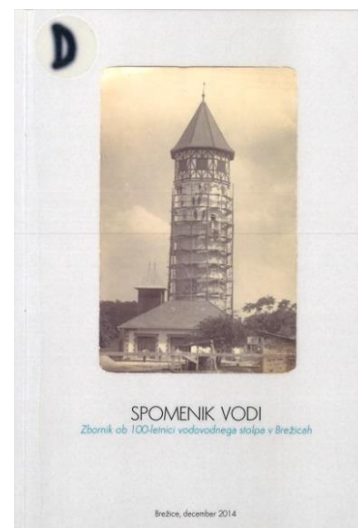

Biografski roman o Janezu Mencingerju na literaren način predstavi slovenskega pisatelja, pesnika, prevajalca in odvetnika. Avtor Rudi Mlinar na podlagi resničnih oseb in resničnih okoliščin mojstrsko predstavi življenjsko pot velikega Slovenca, ki je s srčnostjo opravljal svoj poklic. S pridihom domišljije, spretnim in tekočim slogom ter poznavalskim in skrbnim biografskim soočanjem z izbranim likom jo postavi v kraje, kjer je živel in deloval. S tem romanom zgodba o pomembnem rodoljubu prvič stopa v slovensko leposlovje.

Leta 1862 je Janez Mencinger nastopil kot odvetniški pripravnik pri Radoslavu Razlagu v Brežicah.

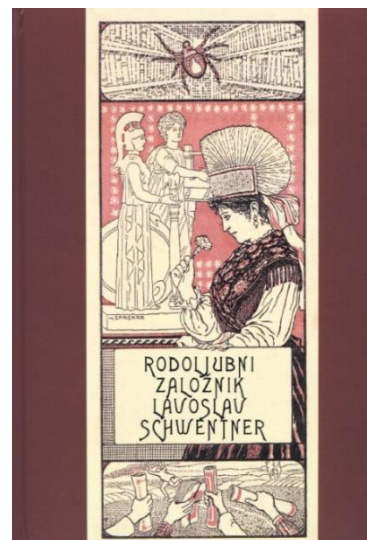
SPOMENIK VODI

Zbornik ob 100-letnici vodovodnega stolpa v Brežicah

Javno podjetje Komunala Brežice je z izdajo zbornika poskrbelo, da zgodovina vodovodnega stolpa ne bo šla v pozabo in da so spomini nanj zabeleženi v besedi in sliki. V petih vsebinskih sklopih (Spomenik vodi – sto let vodovodnega stolpa v Brežicah, Brežiški vodovodni stolp na razglednicah, Življenjska pot vodovodnega stolpa, Spomini na življenje z vodovodnim stolpom in Vodovodni stolp danes in jutri) oživlja spomine na njegovo preteklost in je pomnik na številne dogodke, povezane z najvišjim simbolom našega mesta.

Igor Grdina
RODOLJUBNI ZALOŽNIK LAVOSLAV SCHWENTNER

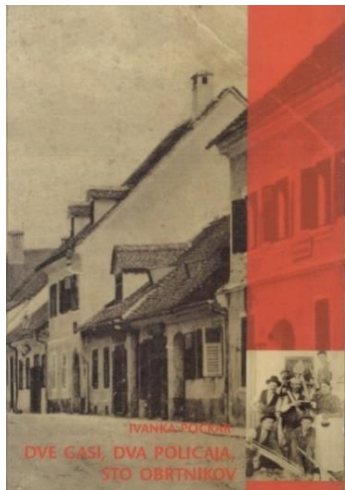

Monografija prinaša poglede poznavalcev in bibliofilov na čas, življenje in delo pionirja slovenskega sodobnega založništva Lavoslava Schwentnerja. Rodoljubi založnik je nekaj časa živel in deloval tudi v Brežicah. 15. maja 1888 je prevzel knjigarno Andreja Levaka pod imenom And. Levakov naslednik L. Schwentner. Iz brežiškega obdobja sta najbolj znani serija notnega gradiva *Slovenski citrar* in *Poduk v igranju na citrah*.

Ivanka Počkar

DVE GASI, DVA POLICAJA, STO OBRTRNIKOV

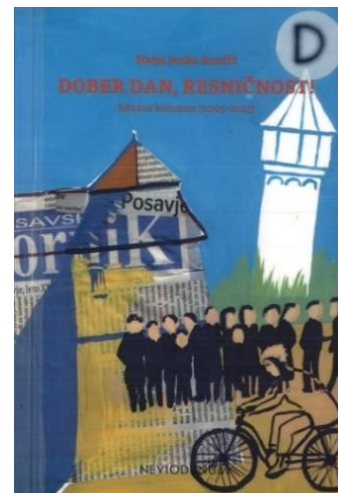
Življenje mestnih obrtnikov od sredine 19. stoletja do druge svetovne vojne na primeru Brežic

Avtorica v knjigi riše slikovito zgodovinsko podobo Brežic skozi način življenja in dela njihovih obrtnikov ter rokodelcev. Avtorica obravnava trinajst obrtnih dejavnosti in devet brežiških obrtniških družin: vsaka družina je predstavljena v pravi monografski popolnosti in pomeni zaključeno študijo, vse skupaj, zlite v zgodbo mesta, pa predstavljajo dragocen etnološki prikaz načina življenja, tipičnega za večino manjših slovenskih mest od druge polovice 19. stoletja do začetka druge svetovne vojne.

Natja Jenko Sunčič

DOBER DAN, RESNIČNOST!

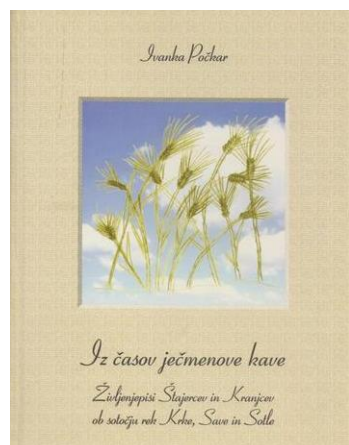

V knjigi je zbranih sto kolumn Natje Jenko Sunčič, ki so bile objavljene v regionalnem časopisu *Posavski obzornik* med letoma 2005 in 2015. Ena najpogostejših tem v njenih kolumnah je kultura, pogosto izhodišče njenih besedil pa so prazniki. Silvester Mavsar je ob izidu knjige dejal: »Čeprav je bilo v Brežicah doslej objavljenih že lepo število knjig in drugih publikacij, pa nobena izmed njih ne razkriva tukajšnjega utripa na tako neposreden način, kot to počne Natja v svojih kolumnah.«

Ivanka Počkar

IZ ČASOV JEČMENOVE KAVE

Življenjepisi Štajercev in Kranjcev ob sotočju rek Krke, Save in Sotle

Knjiga prinaša dvanajst življenjskih zgodb posameznikov, ki sami sebe poimenujejo Štajerci in Kranjci, pač glede na to, ali živijo na levem ali na desnem bregu spodnjega toka Save. Spregovorijo o svojih prednikih, starših, družini in nas nato popeljejo skozi vsa življenjska obdobja. V zgodbah spoznamo pripovedovalčevo družino, sorodnike, prijatelje, sosesko, vas in mesto. Zgodbe v knjigi so opremljene tudi z dokumentiranimi fotografijami iz družinskih arhivov ali fotografijami Ivanke Počkar ter z risbami Mitje de Glerie.

Alenka Gerlovič

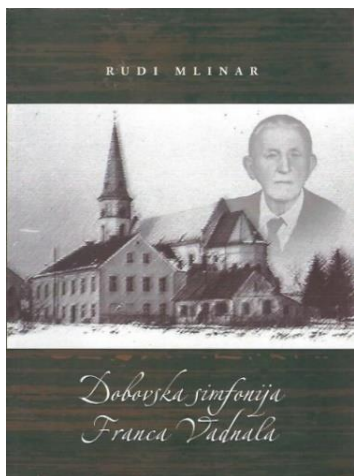
OKRUŠKI MOJEGA ŽIVLJENJA

Slikarka Alenka Gerlovič je otroštvo preživela v Brežicah, leta 1929 pa je oče dobil službo ravnatelja splošne bolnice v Ljubljani in družina se je preselila v Ljubljano. Tu so otroci nadaljevali šolanje. Alenka je zelo rada brala in na podlagi prebranih knjig razvila močan občutek za zatirane ljudi. Njena življenjska pot je polna različnih doživetij, srečevala je veliko ljudi, ki so se zapisali v našo (tudi kulturno) zgodovino, njene prigode, potovanja in anekdote pa popestrijo in ohranjajo njeno življenjsko pripoved živo ter zanimivo. Knjigi so dodani utrinki iz ocen o slikarstvu Alenke Gerlovič.

Rudi Mlinar

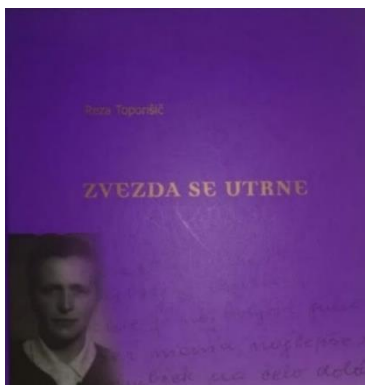
DOBOVSKA SIMFONIJA FRANCA VADNALA

Knjiga je slikovita ožvitev življenja učitelja, knjižničarja, čebelarja in kulturnika Franca Vadnala iz Dobove. Rudi Mlinar je s pomočjo pripovedi Vadnalovih sorodnikov in njegovega osebnega arhiva stkal razgibano življenjsko zgodbo, obenem pa orisal družbene in politične razmere prvih desetletij 20. stoletja, obdobja, v katerem je Franc Vadnal živel.

Reza Toporišič

ZVEZDA SE UTRNE

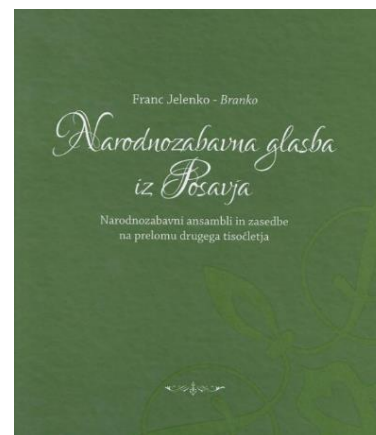

Pesniška zbirka *Zvezda se utrne* prinaša 65 ljudskih pesmi Reze Toporišič z Mosteca. Pesničina lirika se bralca dotakne z neposrednostjo in toplino, kar je odsev njene duše na svet in življenje, ki ga je živela. Ali kot je na predstavitvi knjige dejala Rezina vnukinja Tatjana Vučajnk, tudi urednica zbirke: *»Pesmi so del njenega sedemdesetletnega življenja, v njej živijo, jo omamljajo do strasti in se vedno znova in znova rodijo.«*

Franc Jelenko

NARODNOZABAVNA GLASBA IZ POSAVJA

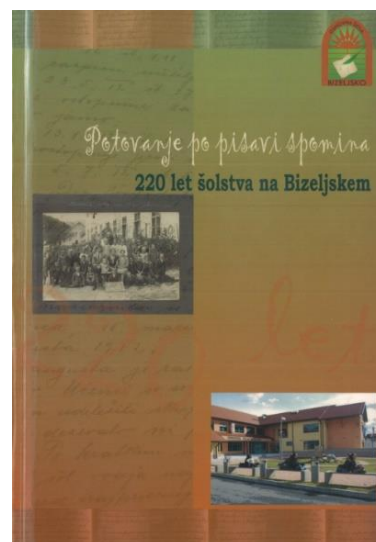
Narodnozabavni ansambli in zasedbe Posavja na prelomu drugega tisočletja

Franc Jelenko – Branko s Senovega je bil velik ljubitelj narodnozabavne glasbe, ob tem pa tudi njen poustvarjalec. Z raziskovanjem narodnozabavne glasbe v Posavju je prvi opozoril na njeno množično pojavljanje in priljubljenost v teh krajih.

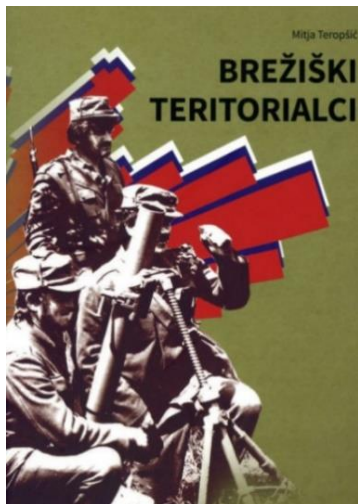
POTOVANJE PO PISAVI SPOMINA

220 let šolstva na Bizeljskem

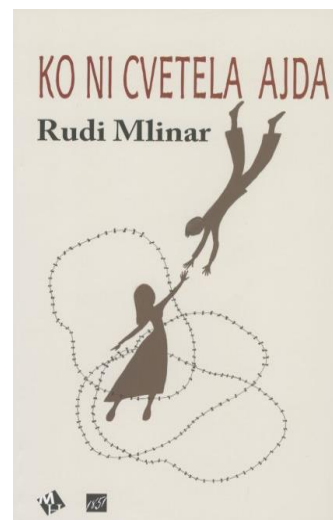
Zbornik, ki je izšel ob 220. obletnici šolstva na Bizeljskem, predstavlja pomemben vir informacij o šolski preteklosti in sedanjosti. Prinaša prvič objavljena besedila iz šolskih kronik, zapise, ki jih hrani Slovenski šolski muzej in slikovno gradivo, ki bogati in dopolnjuje pisano besedo.

Mitja Teropšič
BREŽIŠKI TERITORIALCI

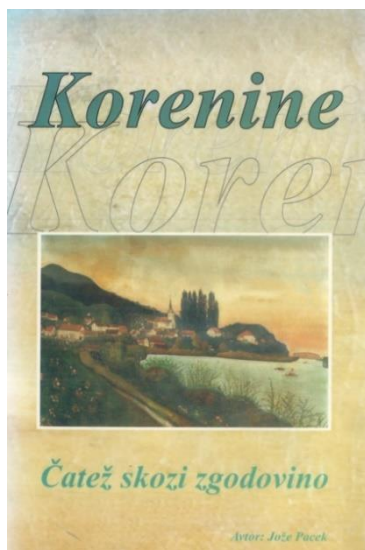
Mitja Teropšič je v knjigi prikazal zgodovino Teritorialne obrambe občine Brežice od ustanovitve v letu 1968 do leta 1991. Avtor je zbral ter objavil vrsto dokumentov, tabel, zemljevidov in raznih fotografij. Knjiga je med drugim posvečena padlemu borcu Jerneju Molanu, ki je umrl 27. junija 1991 v Rigoncah, ko so teritorialci nameravali ustaviti oklepnike JLA, ki so prodirali proti Dobovi.

Rudi Mlinar
KO NI CVETELA AJDA

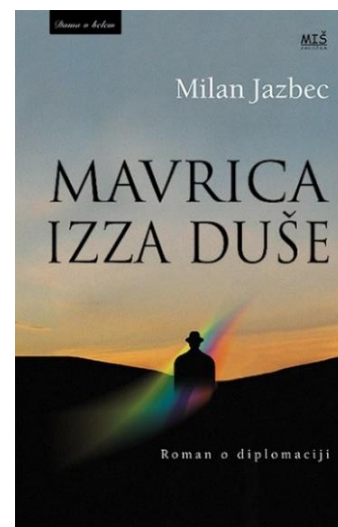
Zgodba se odvija med drugo svetovno vojno. Okvirja jo izgnanstvo Slovencev iz južne Koroške in Posavja. Spremljamo trnovo življenjsko pot dekleta iz Dobove in fanta iz Pliberka skozi več delovnih taborišč, kamor so strpali pregnance kot poceni delovno silo. Rdeča nit romana je prizadevanje slovenskega človeka, da kljub skrajno težkim razmeram ohrani svoj jezik in da ne podleže ponemčenju.

Jože Pacek
ČATEŽ SKOZI ZGODOVINO

Knjiga prinaša zgodovinski oris kraja Čatež ob Savi. Duhovnik Jože Pacek se dotakne različnih vidikov preteklosti kraja, ki mu je zapisan že vrsto let. Spomni se tudi krajanov, ki so v kraju pustili svoj pečat.

Milan Jazbec
MAVRICA IZZA DUŠE

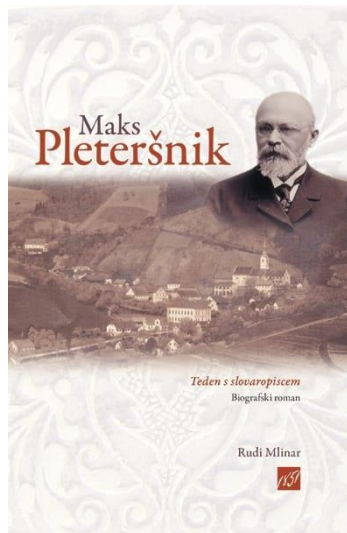
Literarni prvenec slovenskega diplomata Milana Jazbeca je pisan kot psihološka in sociološka analiza posameznika – diplomata, okolja, v katerem deluje, in njegovih odnosov z drugimi diplomati. Na osrednjo temo pa se navezujejo spremljevalni motivi njegovega osebnega (tudi čustvenega) življenja. Okvirno gibalno zgodbe je nominacija za Nobelovo nagrado za literaturo, ki doleti slovenskega diplomata, izstopajoča posebnost romana pa je vsebinski razvoj pripovedi, ki temelji na portretiranju oseb skozi prizmo toka zavesti. Osrednje sporočilo dela je, da so človekove osebne vrednote nad kariero in da je slednja le pot do zorenja posameznika.

Ivo Graul
SPOMINI NE DAJO MIRU

Ivo Graul, ki se je leta 1927 rodil v Brežicah, se je v knjigi sprehodil skozi sedemdeset let dolgo zgodbo spominov. Preplet dogodkov iz otroških dni prinaša tudi številne podatke o zgodovini Brežic in ljudeh, ki so tu živeli.

Rudi Mlinar
MAKS PLETERŠNIK

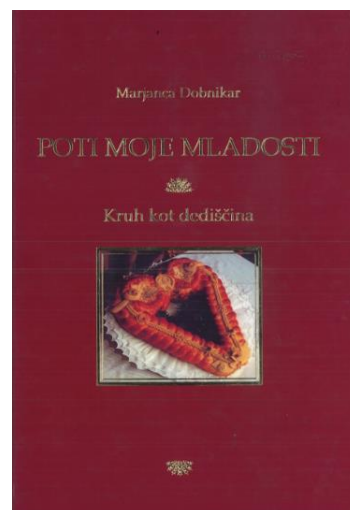
Biografski roman o Maksu Pleteršniku na literaren način predstavi najznamenitejšega slovenskega slovaropisca, rojenega v Pišecah. Avtor Rudi Mlinar na podlagi resničnih oseb in resničnih okoliščin mojstrsko predstavi življenjsko pot velikana slovenstva in jo s pridihom domišljije, spretnim in tekočim slogom ter poznavalskim in skrbnim biografskim soočanjem z izbranim likom postavi v podeželsko pišeško okolje. S tem romanom zgodba o za slovenstvo tako pomembnem slovaropiscu prvič stopa v slovensko leposlovje.

Iztok Kapušin
100 LET NOGOMETA V BREŽICAH
1919–2019

Zgodovinska monografija *100 let nogometa v Brežicah* je kronološki opis dogodkov, ki so povezani z začetki organiziranega igranja nogometa v Brežicah. Obogatena je s starimi časopisnimi zapisi, fotografijami in slikami ter s terenskimi zapisi, ki temeljijo na pričevanjih in spomenu ljudi, ki so živeli v tistem času. Podatki in zgodbe, ki so na voljo, bodo vsekakor osvetlili stoletno obdobje, sedanji in bodoči rodovi pa bodo lahko spoznali prehojeno in velikokrat s trnjem posuto pot svojih športnih predhodnikov.

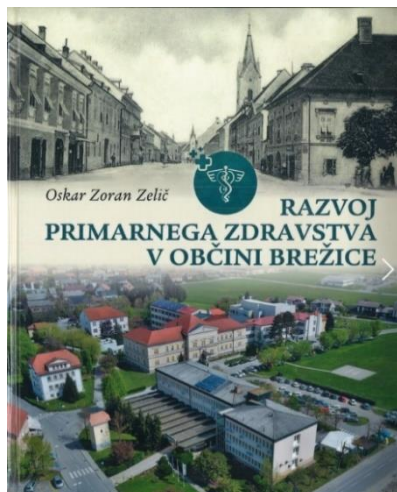
Marjanca Dobnikar
POTI MOJE MLADOSTI
Kruh kot dediščina

Neusahljivo hrepenenje do domačega kraja in ljubeč spomin na otroštvo, zgodnjo mladost in na dom, kjer so vsi veliko peli, sta Marjanco Dobnikar napeljala, da del svojega življenja zapiše v knjigi. Po njeni zaslugi se je ohranila, natanko dokumentirala in se nadaljuje večina izdelovanja okrašene praznične pletenice v obliki srca.

Oskar Zoran Zelič

RAZVOJ PRIMARNEGA ZDRAVSTVA V OBČINI BREŽICE

Monografija prinaša celovit pregled razvoja primarnega zdravstva v občini Brežice od najstarejših znanih začetkov do danes. Občina Brežice se lahko pohvali z dvema najstarejšima zdravstvenima domovoma v Posavju, v Cerkljah ob Krki (1929) in Brežicah (1937). Primarno zdravstvo se je začelo pri nas intenzivno razvijati po drugi svetovni vojni. Ena izmed pomembnih pridobitev je bila namenska stavba zdravstvenega doma, ki so ga zgradili s pomočjo občinskega prispevka v letih 1976 in 1981.

Ivan Bogovčič

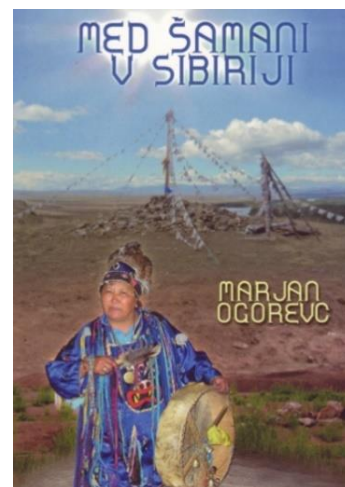
VAS S TREMI IMENI

Avtor Ivan Bogovčič se je poglobil v zgodovino svoje rojstne vasi, ki se je najprej imenovala Bregana (tudi Wirgana in Bergana), nato Bregansko selo, danes pa se uradno imenuje Slovenska vas. Monografija poleg zgodovinskih podatkov prinaša tudi zgoščen opis kmetijske in obrtniško-rokodelske dejavnosti, drobce iz vaškega življenja, ter pripoveduje o kulturni in naravni dediščini kraja. Dodanih je več kot 470 slik življenja v sami vasi in njeni okolici.

Marjan Ogorevc

MED ŠAMANI V SIBIRIJI

Marjan Ogorevc v knjigi deli dragocene izkušnje, ki jih je pridobil na svojem potovanju v Sibiriji. S pomočjo potopisa se boste naučili, kako ponovno spoznati pozabljeno in ohraniti ravnovesje v vas samih. Gre za svojevrsten potopis o nepredvidljivih in neusmiljenih sibirskih prostranstvih ter oddaljenem pogledu zanimivega načina življenja šamanov.

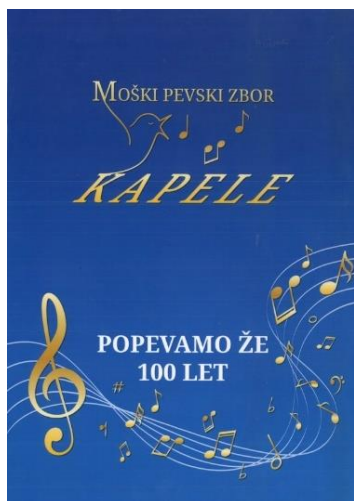
Ivana Vatovec

GABRIELA

Glavna junakinja Gabriela se je med vojno zaljubila v italijanskega vojaka Pepina, s katerim sta se zaročila. Obljubil ji je, da ji bo pisal in se po vojni vrnil ponjo, a njegovih pisem ni nikoli dobila. Zadržala jih je užaljena poštna uslužbenka. V prepričanju, da jo je zaročenec pozabil, se je poročila in nato veliko pretrpela ob surovem možu. Ko je ovdovela in izgubila sina, je izvedela za Pepinova pisma. Odpravila se je v Italijo, da bi ga našla, a je bil takrat že eno leto mrtev. Vrnila se je domov in dve leti pred smrtjo svojo tragično zgodbo zaupala Ivani Vatovec.

Moški pevski zbor Kapele POPEVAMO ŽE 100 LET

Knjiga zajema kronološki pregled stotih let delovanja zbora, kakor tudi razne zanimivosti, ki so se dogajale s kapelskim moškim zborom. Opremljena je z bogatim slikovnim gradivom, tako tistim starejšim iz obdobja začetka zbora, ki zdaj že predstavljajo pravo vrednost, do fotografij iz novejših časov.

Dejan Vončina FOTOGRAFI DRUŽINE BAVEC

3 fotografije & 3 fotografi

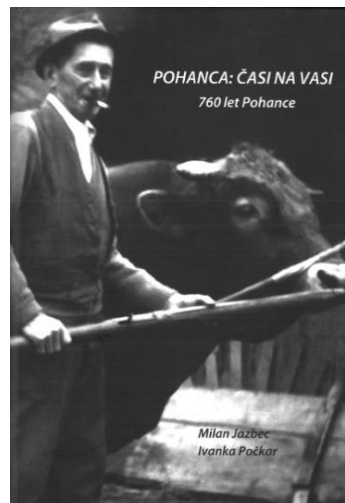

Monografija o fotografijah družine Bavec je zaokrožena celota o fotografskem delu, načinih življenja in fotografski dediščini šestih oseb, zgrajena na svojstvenih življenjskih zgodbah posameznikov, od katerih je vsaka močno vtkana v ostalih pet.

Leta 1932 se je Bavec z družino preselil v Brežice, kjer je imel fotografski atelje.

Milan Jazbec, Ivanka Počkar POHANCA: ČASI NA VASI

760 let Pohance

V Krajevnem leksikonu Slovenije se Sp. Pohanca prvič pisno omenja 22. septembra 1246. Ob 760. obletnici je tako nastala monografija, pri kateri sta moči združila Milan Jazbec in Ivanka Počkar. V prvem delu slednja predstavi pogovore z vaščani, ki predstavljajo pomemben vir informacij o preteklosti Pohance.

Tomaž Teropšič V UNIFORMI MASKIRNIH BARV

Življenjepisi visokih častnikov Slovenske vojske iz Posavja

Monografija prinaša petnajst življenjepisov visokih častnikov Slovenske vojske, ki so se rodili v Brežicah ali pa so tu živeli in ustvarjali večji del svojega življenja. Njena posebna dragocenost je, da poleg osebne ravni prikazuje tudi širšo podobo dogajanj.